

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OD ELEMENTARNIH NEPOGODA

Prolašavam Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 27. lipnja 1977.

Broj: 081-97-1148/1
Zagreb, 8. srpnja 1977.

Predsjednik
Republike Hrvatske
dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI OD ELEMENTARNIH NEPOGODA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuje pojam elementarne nepogode i propisuju temeljne mjere zaštite, prava i dužnosti sudionika zaštite, procjena nastale štete i način pružanja pomoći stradalim područjima.

Članak 2.

Elementarnom nepogodom, u smislu ovoga Zakona, smatra se iznenadna velika nesreća koja prekida normalno odvijanje života, uzrokuje žrtve, štetu većeg opsega na imovini i/ili njen gubitak, te štetu na infrastrukturi i/ili okolišu, u mjeri koja prelazi normalnu sposobnost zajednice da ih sama otkloni bez pomoći.

Elementarnu nepogodu uzrokuju prirodni, tehnički, tehnološki ili biološki događaji.

Elementarnom nepogodom smatraju se osobito potresi od 7 i više stupnjeva po Mercalli-Cancani-Siebergovoj skali te olujni i orkanski vjetrovi od 8 i više bofora.

Elementarnom nepogodom smatraju se i požari, poplave, suše, tuča, jaki mrazovi, izvanredno velika visina snijega, snježni nanosi i lavine, nagomilavanje leda na vodotocima, odroni zemljišta i druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Članak 3.

Planovima zaštite i spašavanja na razini županije utvrđuju se opseg elementarnih nepogoda i njihove moguće posljedice, prema kojima se prosuđuju nastale elementarne nepogode ili izravna opasnost od njihova nastanka u svakom pojedinačnom slučaju.

Članak 4.

Zaštita od elementarnih nepogoda (u daljnjem tekstu: zaštita) temelji se na načelima samozaštite, međusobne suradnje i solidarnosti građana Republike Hrvatske.

Zaštita se ostvaruje pravodobnim i usklađenim djelovanjem građana, pravnih osoba, tijela državne uprave te jedinica lokalne samouprave i uprave (u daljnjem tekstu: sudionici zaštite).

Republika Hrvatska osigurava, organizira, usmjerava i usklađuje provedbu zaštite.

Članak 5.

Zaštita osoba i imovine od elementarnih nepogoda provodi se prema odredbama ovoga Zakona ako drugim zakonom ili propisima kojima se uređuje zaštita od pojedinih vrsta nepogoda nije određeno drukčije.

II. PROGLAŠENJE ELEMENTARNE NEPOGODE

Članak 6.

U skladu s opsegom mogućih posljedica, utvrđenih županijskim planom zaštite i spašavanja, župan može sam ili na prijedlog načelnika policijske uprave proglasiti elementarnu nepogodu ili izravnu opasnost od njezina nastanka na području županije.

Vlada Republike Hrvatske može, prema vlastitoj prosudbi i/ili na prijedlog ministra unutarnjih poslova, proglasiti elementarnu nepogodu ili izravnu opasnost od njena nastanka na području dviju ili više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

III. PRAVA I DUŽNOSTI SUDIONIKA ZAŠTITE

Članak 7.

Svi su sudionici zaštite obvezni provoditi mjere zaštite utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 8.

Svi sudionici zaštite koji primijete opasnost od nastupanja elementarne nepogode obvezni su odmah o tome obavijestiti najbližu policijsku upravu ili najbliži centar za obavješćivanje.

Članak 9.

Svi radno sposobni građani Republike Hrvatske od navršениh 18 do 60 godina života - muškarci - i do 55 godina - žene - obvezni su sudjelovati u zaštiti.

Od obveze sudjelovanja u zaštiti oslobođene su trudnice i samohrani roditelji s djetetom do 7 godina života ako im tijekom sudjelovanja u zaštiti nije osigurano čuvanje i njega djeteta.

Članak 10.

Obveza građana u zaštiti sastoji se od:

- sudjelovanja u poduzimanju mjera i djelovanja kojima se sprječava nastanak elementarne nepogode,
- sudjelovanja u uklanjanju posljedica elementarnih nepogoda.

Obveza iz stavka 1. ovoga članka ispunjava se sudjelovanjem u organiziranim snagama civilne zaštite, radnim postrojbama, što podrazumijeva izvršavanje radne obveze, te drugim službama zaštite.

Članak 11.

Vlasnici i korisnici materijalnih dobara obvezni su samostalno poduzeti mjere zaštite tih dobara od elementarnih nepogoda i omogućiti da se na njihovim nekretninama, na temelju naloga nadležnog župana ili gradonačelnika, obave radovi nužni za zaštitu, uz naknadu utvrđenu prema tržišnim mjerilima.

Članak 12.

Vlasnici i korisnici objekata i prostorija u javnoj uporabi, pogodnih za smještaj, obvezni su privremeno smjestiti ljude i imovinu s ugroženog područja, na temelju naloga župana ili gradonačelnika, odnosno načelnika općine.

Pri korištenju objekata i prostorija iz stavka 1. ovoga članka vlasnicima ili korisnicima moraju se ostaviti prostorije neophodne za njihov smještaj.

Privremeni smještaj može trajati do 30 dana od dana prestanka elementarne nepogode, a iznimno se može produljiti odlukom župana ili gradonačelnika još za 30 dana. Nakon isteka toga roka, prostorije treba predati vlasnicima ili korisnicima u stanju zatečenom prigodom preuzimanja.

Protiv naloga o privremenom smještaju vlasnici i korisnici objekata i prostorija mogu izjaviti žalbu Vladi Republike Hrvatske. Žalba ne odgađa izvršenje naloga.

Na žalbu iz stavka 4. ovoga članka ne neplaćuje se pristojba.

Članak 13.

Vlasnici strojeva, vozila, oruđa, zaliha hrane, odjeće, građevnog, medicinskog i drugog materijala, nužnog za provedbu zaštite, obvezni su ih staviti na raspolaganje stožeru civilne zaštite županije, prema nalogu župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine. Za uporabljena sredstva pripada im nadoknada utvrđena prema tržišnim mjerilima.

Članak 14.

Pravne osobe obvezne su, radi sudjelovanja u zaštiti, izraditi provedbene planove zaštite i spašavanja, prema metodologiji koju propiše ministar unutarnjih poslova.

Članak 15.

Jedinice lokalne samouprave i uprave obvezne su, radi vlastite zaštite, nabaviti opremu i sredstva te ih održavati u ispravnu stanju.

Planovima zaštite i spašavanja utvrđuje se vrsta i količina opreme i sredstava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 16.

U zaštiti od elementarnih nepogoda može sudjelovati i Hrvatska vojska na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske.

IV. MJERE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Članak 17.

Mjere zaštite i spašavanja jesu:

- mjere zaštite i spašavanja u slučaju izravne opasnosti od nastanka elementarne nepogode,
- mjere zaštite i spašavanja za vrijeme trajanja elementarne nepogode,
- mjere za ublažavanje i uklanjanje posljedica elementarne nepogode.

Članak 18.

Mjere zaštite u slučaju izravne opasnosti od nastanka elementarnih nepogoda jesu:

- prikupljanje podataka o nastajanju opasnosti,
- organizacija sustava veza i obavješćivanja sudionika zaštite,
- obavješćivanje i uzbunjivanje građana i odgovornih osoba u pravnim osobama,
- pokretanje sustava civilne zaštite,
- obavješćivanje poglavarstva jedinica lokalne samouprave i uprave,

- osiguranje javnog reda i mira na mjestu opasnosti.

U slučaju izravne opasnosti od nastanka elementarne nepogode provode se i druge preventivne mjere zaštite.

Članak 19.

Mjere zaštite i spašavanja za vrijeme trajanja elementarne nepogode jesu:

- djelatna uporaba snaga i sredstava u zaštiti i spašavanju,
- samozaštitno djelovanje stanovništva i pravnih osoba,
- provedba evakuacije, prihvata i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i imovine,
- osiguranje prometa i drugih mjera za zaštitu i spašavanje te sprječavanje širenja opasnosti od nepogoda i njihovih posljedica,
- usklađivanje djelovanja svih sudionika zaštite jedinica lokalne samouprave i uprave.

Članak 20.

Mjere za ublažavanje i uklanjanje izravnih posljedica elementarnih nepogoda jesu:

- procjena štete i posljedica,
- sanacija područja zahvaćenog nepogodom,
- prikupljanje i raspodjela pomoći stradalom i ugroženom stanovništvu,
- provedba zdravstvenih i higijensko-epidemioloških mjera,
- provedba veterinarskih mjera,
- organizacija prometa i komunalnih usluga, radi žurne normalizacije života.

V. PLANOVI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Članak 21.

Radi organizirane provedbe mjera zaštite i spašavanja, utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima, obvezno se donose planovi zaštite i spašavanja stanovništva i imovine.

Planovima zaštite i spašavanja utvrđuje se:

- vrste opasnosti i njihov mogući opseg na području za koje se donosi plan te mjere za njihovo uklanjanje ili ublažavanje,

- organizirani sudionici zaštite (vrste, broj i opremljenost postrojbi civilne zaštite, tijela državne uprave i lokalne samouprave i uprave, pravne osobe čija je djelatnost sastavni dio zaštite ljudi i imovine, udruge građana uključene u sustav zaštite i spašavanja),
- način prikupljanja podataka o opasnostima od elementarnih nepogoda,
- provedba mjera pripravnosti, mobilizacije i uporabe organiziranih snaga sudionika zaštite,
- obavješćivanje i uzbunjivanje stanovništva,
- organizacija zaštite i spašavanja te sustava veza,
- provedba evakuacije, prihvata i zbrinjavanja ugroženog stanovništva i imovine,
- način održavanja reda i sigurnosti pri intervencijama te organizacija prometa,
- sanacija područja i organizacija uklanjanja posljedica,
- druge mjere za smanjenje rizika u nastajanju opasnosti, provedbu zaštite, spašavanje te uklanjanje posljedica štete.

Članak 22.

Vlada Republike Hrvatske donosi plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske, a predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave i uprave za područje županije, općine, odnosno grada.

Planovi zaštite i spašavanja temelje se na procjenama ugroženosti stanovništva i imovine te vlastitih mogućnosti za zaštitu i spašavanje.

U planovima zaštite i spašavanja za područja županija treba točno utvrditi opseg posljedica koje se smatraju posljedicama elementarnih nepogoda i razlog su proglašenja izvanrednog stanja. Vlada Republike Hrvatske potvrđuje planove zaštite i spašavanja za područja županija.

VI. UPRAVLJANJE ZAŠTITOM

Članak 23.

Ako elementarna nepogoda zahvati područje samo jedne županije, djelovanjem organiziranih snaga zaštite i spašavanja upravlja nadležni stožer civilne zaštite.

Ako elementarna nepogoda zahvati područje dviju ili više županija, djelovanjem organiziranih snaga zaštite i spašavanja upravlja krizni stožer Vlade Republike Hrvatske.

Članak 24.

Ustroj postrojbi, službi i tijela civilne zaštite, njihov djelokrug rada, način popune, pozivanje i djelovanje uređuju se posebnim zakonom.

VII. OBVEZA PROCJENE ŠTETE I TIJELA ZA PROCJENU

Članak 25.

Republika Hrvatska, županije, gradovi i općine svaka za svoje područje procjenjuju visinu štete od elementarnih nepogoda.

Svaka procjena štete obuhvaća vrste i opseg štete u vrijednosnim i naturalnim pokazateljima, prema području, imovini, djelatnostima, vremenu i uzrocima njezina nastanka te korisnicima i vlasnicima imovine.

Mjere za uklanjanje posljedica štete i njezino ublažavanje, utvrđivanje veličine gubitaka prirodnih bogatstava te materijalne i druge pomoći temelje se na procjeni.

Članak 26.

Metodologiju procjene štete od elementarnih nepogoda propisat će Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja i Državnog zavoda za statistiku u roku od četiri mjeseca nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 27.

Postupak procjene štete organiziraju i provode:

1. Državno povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda (u daljnjem tekstu Državno povjerenstvo),
2. Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Županijsko povjerenstvo),
3. Gradsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda (u daljnjem tekstu Gradsko povjerenstvo),
4. Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda (u daljnjem tekstu Općinsko povjerenstvo).

Članove Državnog povjerenstva imenuje Sabor Republike Hrvatske, a članove županijskog, općinskog i gradskog povjerenstva imenuje predstavničko tijelo odnosno županije, općine odnosno grada.

Članovi povjerenstva imenuju se na vrijeme od četiri godine.

Sredstva za rad povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske i u proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave.

VIII. POSTUPAK, SADRŽAJ I MJERILA PROCJENE

Članak 28.

Procjena štete od elementarnih nepogoda (u daljnjem tekstu: procjena štete) u pravilu se obavlja odmah ili u najkraćem roku.

Povjerenstva iz članka 27. stavka 1. točke 3. i 4. ovoga Zakona obvezna su odmah, nakon nastanka nepogode, odnosno njezinih prvih posljedica, a najkasnije u roku od osam dana, podnijeti izvješće o elementarnoj nepogodi, i to: Državnom povjerenstvu, županijskom povjerenstvu i nadležnom ministarstvu.

Izvješće iz stavka 2. ovoga članka ima značenje prvog priopćenja i mora sadržavati podatke o području zahvaćenom nepogodom izraženo u hektarima, imovini, posljedicama za stanovništvo i gospodarstvo te prvoj procjeni štete.

Državno ili županijsko povjerenstvo izravno obavlja izvid štete, u kojemu, prema vrsti i posljedicama nepogode i nastale štete sudjeluju i predstavnici nadležnog ministarstva, odnosno trgovačkog društva.

Članak 29.

Na temelju izvješća iz članka 28. ovoga Zakona, Državno povjerenstvo prosuđuje potrebu žurnog postupka i nužnost odobravanja novčane i druge pomoći, uzimajući u obzir i mišljenje nadležnog ministarstva.

Pomoć iz stavka 1. ovoga članka prvenstveno se odobrava fizičkoj osobi za ublažavanje posljedica elementarne nepogode na njezinoj imovini, kada jedinice lokalne samouprave i uprave nisu u mogućnosti same dati pomoć.

Ako opseg i posljedice štete ne zahtijevaju žurno djelovanje te ako su ispunjeni drugi uvjeti utvrđeni ovim Zakonom, povjerenstva iz članka 27. stavka 1. točke 2., 3. i 4. ovoga Zakona prijavljuju štetu Državnom povjerenstvu, prema redovitu postupku, i to:

- najkasnije u roku od dva mjeseca od početka elementarne nepogode na poljoprivrednim kulturama i dugogodišnjim nasadima te drugoj imovini,

- najkasnije u roku od šest mjeseci od nastanka štete ako se radi o šteti na spomenicima kulturne i prirodne baštine.

Pomoć se odobrava na temelju opsega i posljedica štete koja je prijavljena prema redovitu postupku, uz primjenu propisane metodologije.

Novčanu pomoć iz državnog proračuna i njegove tekuće pričuve Vlada Republike Hrvatske može odobriti kao predujam do odobrenja pomoći prema redovitu postupku.

Vrsta i iznos pomoći odobrene u žurnom postupku konačnom potvrdom i procjenom štete može biti izmijenjena ako se utvrde značajne razlike.

Članak 30.

Prijava štete prema redovitu postupku sadrži:

1. podatke iz stavka 4. članka 28. ovoga Zakona,
2. odluku o proglašenju elementarne nepogode s obrazloženjem,
3. dokumentaciju o vlasništvu dobara, njihovoj vrsti, vremenu i području nastanka, uzroku i opsegu štete i njezinim posljedicama za javni i gospodarski život jedinice lokalne samouprave i uprave te statističke podatke koje propisuje metodologija.

Prigodom procjene i utvrđivanja štete od elementarnih nepogoda povjerenstva posebno utvrđuju:

- stradanja stanovništva,
- opseg štete na imovini,
- opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi,
- iznos troškova za uklanjanje izravnih posljedica od nepogoda,
- opseg osiguranja imovine i života kod osiguravateljskih društava,
- vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

Članak 31.

Pomoć iz državnog proračuna odobrava se i usmjerava općini, gradu ili županiji na čijem području je nastala elementarna nepogoda. Sabor Republike Hrvatske može pomoć odobriti iznimno i pravnoj osobi ako je šteta takvih razmjera da je nužna veća i žurna pomoć, a Vlada Republike Hrvatske u slučaju iz članka 33. stavka 3. ovoga Zakona.

Visina pomoći iz državnog proračuna utvrđuje se na temelju sljedećih mjerila:

1. ako su jačina, opseg i posljedice nepogode takve da prelaze mogućnosti lokalne samouprave i uprave da ih same uklone i/ili ublaže,
2. ako je poremećeno obavljanje gospodarskih djelatnosti i odvijanje života uopće, što ukazuje na značajne posljedice,
3. ako je nepogoda prouzročila umanjenje prinosa pojedine poljoprivredne kulture ili dugogodišnjeg nasada preko 30% po hektaru prema prethodnom trogodišnjem prosjeku u dotičnoj županiji,
4. ako je potvrđena vrijednost ukupne izravne štete veća od 20% vrijednosti proračuna jedinice lokalne samouprave i uprave za prethodnu godinu,

5. ako je vrijednost štete potvrđena.

Vrijednost štete potvrđuje Državno povjerenstvo na prijedlog nadležnog ministarstva.

Članak 32.

Štete nastale djelovanjem elementarnih nepogoda čija vrijednost i posljedice ne udovoljavaju mjerilima iz članka 31. stavka 2. ovoga Zakona uklanjaju se i/ili ublažavaju sredstvima jedinice lokalne samouprave ili uprave.

IX. SREDSTVA POMOĆI

Članak 33.

Sredstva za uklanjanje i ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda osiguravaju se iz:

1. državnog proračuna,
2. proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave,
3. sredstava osiguravateljskih društava,
4. sredstava trgovačkih društava,
5. donacija,
6. drugih izvora.

O davanju pomoći za ublažavanje posljedica od elementarnih nepogoda iz državnog proračuna odlučuje Sabor Republike Hrvatske, a iz proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave - njihova predstavnička tijela.

Vlada Republike Hrvatske može odlučiti o davanju žurne pomoći iz državnog proračuna ili njegove Tekuće pričuve, na temelju članka 29. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

Visinu sredstava pomoći što ih treba osigurati za sljedeću proračunsku godinu u državnom proračunu i proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave predlažu povjerenstva iz članka 27. ovoga Zakona.

Članak 34.

Sredstva proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave osigurana za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda mogu se na prijedlog Vlade Republike Hrvatske objedinjavati radi otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda većeg opsega, katastrofa i tehnoloških nesreća.

Članak 35.

Pravnim osobama ne daje se pomoć za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda.

Sukladno odredbi članka 31. stavka 1. ovoga Zakona, izravna pomoć iz državnog proračuna pravnoj se osobi daje ako nastanu veća oštećenja imovine, odnosno postrojenja i/ili znatniji poremećaji u neproizvodnim djelatnostima s posljedicama za gospodarski život područja, za zaposlenike, i stanovništvo, i to prema postupku utvrđenom ovim Zakonom.

Članak 36.

Sredstva pomoći daju se isključivo za ublažavanje i uklanjanje izravnih posljedica elementarnih nepogoda, radi normalizacije života stanovništva, obavljanja pojedine gospodarske djelatnosti i/ili određene javne službe.

Sredstva su pomoći iz državnog proračuna nepovratna i ne mogu se upotrijebiti kao kreditna sredstva niti zadržati kao prihod proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave.

Za zaštitu i spašavanje ljudi i imovine mogu se koristiti i sredstva koja su posebnim propisima utvrđena za ublažavanje ili uklanjanje posljedica elementarne nepogode.

Članak 37.

Vlada Republike Hrvatske odredit će uvjete i osnovna mjerila korištenja sredstava pomoći odobrene iz državnog proračuna, vodeći računa o veličini i opsegu elementarne nepogode, te stupnju pozornosti fizičkih i pravnih osoba u samozaštiti i osiguranju imovine.

X. POVJERENSTVA

Članak 38.

Povjerenstva za procjenu štete od elementarnih nepogoda utvrđena u članku 27. ovoga Zakona obavljaju sljedeće poslove:

1) Državno povjerenstvo

1. usklađuje rad povjerenstva jedinica lokalne samouprave i uprave,
2. utvrđuje opseg, vrstu i vrijednost štete koja ima obilježja katastrofe ili elementarne nepogode ili velike tehničke nesreće, koju takvom proglašava Vlada Republike Hrvatske,
3. izrađuje pogled šteta i informacije o štetama, prijedlog mjera za njihovo uklanjanje ili ublažavanje te prijedloge akata za odobravanje pomoći Vlade i Sabora Republike Hrvatske,
4. izrađuje godišnja izvješća o štetama i svome radu, koja podnosi Vladi Republike Hrvatske i Saboru Republike Hrvatske,
5. potvrđuje prijavljene štete glede uzroka vrste, okolnosti, vrijednosti i njihovih posljedica. Radi potvrđivanja štete surađuje s nadležnim ministarstvom, a po potrebi i sa stručnim znanstvenim institucijama,
6. predlaže visinu sredstava pomoći za ublažavanje i uklanjanje posljedica štete od elementarne nepogode najkasnije tri mjeseca od primitka zahtjeva za pomoć,

7. obavlja izvide terena, nakon proglašenja nepogode, katastrofe ili velike tehničke nesreće,
8. u suradnji s nadležnim ministarstvima Vladi Republike Hrvatske podnosi prijedlog za odobravanje žurne pomoći za ublažavanje posljedica nepogode,
9. razmatra prijedloge propisa koji se odnose na procjenu šteta, načine i oblike prikupljanja sredstava i financiranje poslova u svezi s nepogodama,
10. prati i nadzire korištenje odobrenih sredstava pomoći prema ovom Zakonu,
11. obavlja i druge poslove određene zakonom i drugim propisima,
12. surađuje s ministarstvima, stručnim i znanstvenim institucijama, jedinicama lokalne samouprave i uprave te međunarodnim institucijama,
13. daje odgovore na upite korisnika odobrene pomoći, povjerenstva, županija, općina i gradova.

2) Županijsko povjerenstvo:

1. organizira i usklađuje procjenu štete u općinama i gradovima,
2. utvrđuje štetu za cijelu županiju,
3. daje podatke o šteti županu radi proglašenja elementarne nepogode,
4. potvrđuje štetu za područje županije, kojoj pomoć određuje lokalna samouprava,
5. Državnom povjerenstvu i nadležnom ministarstvu predlaže odobrenje žurne financijske i druge pomoći,
6. izrađuje svodne preglede šteta za županiju i prema redovitu ih postupku dostavlja Državnom povjerenstvu i nadležnom ministarstvu,
7. izrađuje izvješće o svom radu i utrošku sredstava pomoći na području županije prema korisnicima sredstava pomoći,
8. prethodno potvrđuje vrijednost štete sa područja gradova i općina,
9. ustrojava stručna povjerenstva općina i gradova za procjenu šteta i usklađuje njihov rad,
10. daje prijedloge za odobravanje pomoći iz proračuna županije,
11. priprema prethodno izvješće za Vladu Republike Hrvatske, Ministarstvo financija te nadležno ministarstvo o nastanku nepogoda,
12. Državnom povjerenstvu i Vladi Republike Hrvatske daje prijedlog sa podacima neophodnim za proglašenje elementarne nepogode na razini države,

13. obavlja i druge poslove određene odlukom o osnivanju, odnosno poslove koje mu prenese Državno povjerenstvo ili mu povjere općinska, odnosno gradska povjerenstva.

3) Gradsko povjerenstvo:

1. utvrđuje štetu za područje grada te organizira i usklađuje njezinu procjenu,
2. surađuje sa županijskim povjerenstvom, odnosno općinskim povjerenstvom,
3. potvrđuje štetu, za čije otklanjanje, odnosno ublažavanje se odobravaju sredstva iz proračuna grada,
4. Državnom povjerenstvu predlaže odobrenje žurne pomoći prema žurnom postupku, na temelju izvješća i mišljenja županijskog povjerenstva,
5. daje podatke za proglašenje elementarne nepogode,
6. županijskom povjerenstvu prijavljuje štetu prema redovitu postupku,
7. za poglavarstvo grada i županijsko povjerenstvo izrađuje izvješća o štetama i utrošku sredstava pomoći.

4) Općinsko povjerenstvo obavlja sve poslove za područje općine koji su za gradsko povjerenstvo utvrđeni točkom 3. ovoga stavka.

Županijsko povjerenstvo može ustrojiti stručna povjerenstva za općine i gradove, koja obavljaju sljedeće poslove:

1. županijskom povjerenstvu upućuje poziv za procjenu štete,
2. prikuplja podatke i činjenice o šteti, njezinu opsegu te utvrđuje područje zahvaćeno nepogodom,
3. sudjeluje u predlaganju pomoći oštećenima,
4. utvrđuje podatke za proglašenje elementarne nepogode,
5. izrađuje izvješća o utrošku sredstava pomoći i štetama za potrebe županijskog povjerenstva.

Državno povjerenstvo ima predsjednika i 10 članova, koje imenuje Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske.

Predsjednika i šest članova Državnog povjerenstva imenuje se iz reda zastupnika Zastupničkog i Županijskog doma Sabora Republike Hrvatske, a po jednog člana imenuje se iz Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Hrvatske gospodarske komore i najvećeg osiguravateljnog društva u Republici Hrvatskoj.

Tajnik Državnog povjerenstva je pomoćnik ministra financija nadležan za gospodarstvo.

Stručne, upravne i druge poslove za Državno povjerenstvo usklađuje i obavlja Ministarstvo financija.

XI. DRUGE VRSTE POMOĆI, USKRATE POMOĆI I IZVJEŠĆA

Članak 39.

Pomoć za ublažavanje i uklanjanje posljedica elementarnih nepogoda ne daje se za:

- štete na osiguranoj imovini i osiguranim osobama kod osiguravateljskih društava ako se imovina i osobe mogu osigurati od rizika kod osiguravateljskih društava,
- štete koje nastanu od elementarnih nepogoda zato što nisu bile poduzete propisane mjere zaštite ili zbog krajnjeg nemara ili zato što je šteta na vlastitoj imovini izazvana namjerno,
- neizravne štete,
- štete na dugogodišnjim nasadima, osim u godini štete,
- štete čije se posljedice uklanjaju prema posebnim zakonima ili ako je za njih država obvezna dati odštetu,
- ako šteta nije prijavljena po postupku i u roku predviđenom ovim Zakonom.

Članak 40.

Pomoć za ublažavanje i uklanjanje posljedica elementarnih nepogoda može se dati i na temelju odluke jedinica lokalne samouprave i uprave o sniženju poreza ili oslobađanju od plaćanja poreza ili na drugi način, što se onda smatra kao pomoć.

Članak 41.

Sredstva predviđena za pomoć mogu se koristiti i za isplatu nadoknade predviđene člankom 11. i 13. ovoga Zakona.

Članak 42.

Radi osiguranja za štete od elementarnih nepogoda visokoga rizika Republika Hrvatska će osiguravati poticajna sredstva udruženjima osiguravateljskih društava i društava za reosiguranje za osiguranje odnosno reosiguranje od tih rizika.

Članak 43.

Jedinice lokalne samouprave i uprave, trgovačka društva gospodarske i komunalne infrastrukture i druge pravne osobe obvezne su izraditi izvješće o uklanjanju posljedica od elementarne nepogode i korištenju novčane i druge pomoći.

Županijsko povjerenstvo obvezno je izraditi jedinstveno izvješće, koje obuhvaća štete u općinama i gradovima i dostaviti ga Državnom povjerenstvu.

Odgovornost za namjensko korištenje odobrene novčane i druge pomoći snose korisnici i jedinice lokalne samouprave i uprave, a ako se radi o međunarodnoj pomoći i državna tijela.

XII. KAZNENE ODREDBE

Članak 44.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 40.000,00 kuna za prekršaj će se kazniti pravna osoba ako:

1. ne poduzme mjere zaštite od elementarnih nepogoda kada one zaprijetu ili nastupe iznenada i ako o tome ne obavijesti najbližu policijsku upravu ili najbliži centar za obavješćivanje (članak 8.),
2. ne dopusti da se na nekretninama koje koristi obave radovi na temelju naloga župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine (članak 11.),
3. prema nalogu župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine ne primi na privremeni smještaj građane i imovinu s ugroženih područja (članak 12.),
4. prema nalogu župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine ne stavi na raspolaganje materijalno-tehnička sredstva, zalihe hrane i drugog materijala neophodnog za zaštitu od elementarnih nepogoda (članak 13.),
5. ne poduzme posebne mjere zaštite u slučaju izravne opasnosti od elementarne nepogode ili za vrijeme njezina trajanja koje naredi nadležni stožer civilne zaštite (članak 19.),
6. radi vlastite zaštite od elementarnih nepogoda ne nabavi potrebnu opremu i sredstva ili ih ne drži u ispravnom stanju (članak 15.),
7. ne poduzme potrebne mjere za sudjelovanje u zaštiti od elementarnih nepogoda propisane zakonom i drugim propisima (članak 14. i 17.),
8. centru za obavješćivanje uskrati prvenstvo u korištenju sredstava veze ili, prema odluci nadležnog stožera civilne zaštite, ne uvede stalno dežurstvo (članak 18.),
9. odobrena sredstva za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda ne koristi na način i za namjene utvrđene ovim Zakonom.

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 45.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna za prekršaj će se kazniti pravna osoba ako:

1. građaninu ne omogući korištenje prometnim sredstvom i sredstvom veze radi prenošenja obavijesti o elementarnoj nepogodi (članak 18.),

2. nadležnom tijelu za rukovođenje zaštitom od elementarnih nepogoda odbije dati podatke (iz svog programa znanstvenoistraživačkog rada i o svojim dostignućima) značajne za zaštitu od elementarnih nepogoda (članak 20.),

3. ne izradi ili ne donese plan zaštite od elementarnih nepogoda ili ga ne uskladi s planom grada ili općine (članak 21. i 22.),

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi, novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Članak 46.

Novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 kuna za prekršaj će se kazniti fizička osoba ako:

1. ne odazove se pozivu za sudjelovanje u zaštiti (članak 9. i 10.),

2. ne poduzme potrebne mjere zaštite od elementarnih nepogoda kad one zaprijetu ili nastupe iznenada i ako o tome ne obavijesti najbližu policijsku upravu ili najbliži centar za obavješćivanje (članak 8.),

3. ne dopusti da se na nekretninama koje koristi ili im je vlasnik obave radovi prema nalogu župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine (članak 11.),

4. prema nalogu župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine ne primi na privremeni smještaj građane i imovinu s ugroženih područja (članak 12.),

5. prema nalogu župana, gradonačelnika, odnosno načelnika općine ne stavi na raspolaganje materijalno-tehnička sredstva, zalihe hrane i drugi materijal potreban za zaštitu od elementarnih nepogoda (članak 13.),

6. ne poduzme posebne mjere zaštite u slučaju izravne opasnosti od elementarne nepogode ili za vrijeme njezina trajanja koje naredi nadležni stožer civilne zaštite (članak 19.),

7. ne omogući korištenje sredstava za prenošenje obavijesti o elementarnoj nepogodi (članak 9. i 10.),

8. se ne odazove pozivu ili ne izvrši naređenja tijela koje rukovodi zaštitom od elementarnih nepogoda (članak 9.).

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 47.

Županije, gradovi, općine i druge pravne osobe obvezne su svoje odluke i planove zaštite od elementarnih nepogoda uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 48.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda ("Narodne novine", br. 14/78., 31/80., 53/84. i 41/96.).

Članak 49.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 920-11/96-01/01
Zagreb, 27. lipnja 1997.

ZASTUPNIČKI DOM
SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.